

**KADIN ERKEK FIRSAT EŞİTLİĞİ
KOMİSYONU**

**YURTDIŞINDA YAŞAYAN
TÜRK VATANDAŞI OLAN VE
VATANDAŞLIKTAN İZİNLE ÇIKMIŞ
KADINLARIN VE AİLELERİN
SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ
KONULU ALT KOMİSYON**

07.03.2016 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

7 Mart 2016 Pazartesi
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 13.08
BAŞKAN: Tülay KAYNARCA (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, öncelikle “Hoş geldiniz.” diyorum.

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonumuzun bir alt komisyon başlığı bu. Yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız ve vatandaşlıktan izinle çıkmış olan hem kadınlarımız hem de ailelerimiz perspektifinden sorunlarını irdeleme, inceleme ve bu konuda bir rapor hazırlığını amaçlayan bir komisyonumuz var. Şu ana kadar Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu bünyesinde üç alt komisyon başlığımızdan bir tanesi. Kadının Statüsü Genel Müdürlüğünden yani ilk önce Aile Bakanlığından bu anlamda bir brifing aldık ama bir çalışmamız daha olacak. Yine, Yurtdışı Türkler Başkanlığı çok önemli. Onunla ilgili, uzun bir iki üç saat süren tüm rapor çalışmalarına, Elif Hanım da uzman olarak bize o konuda destek olacak.

Bugün de Dışişleri Bakanlığında bir brifing alacağız. Ayda Ünlü Dışişleri Bakanlığı Genel Müdür Yardımcımız. “Hoş geldiniz.” diyorum öncelikle. Yine Semra Demirel Daire Başkanımız aynı birimden, “Hoş geldiniz.” diyorum. Fatma Birsan Göksu Şahan, tebrik ediyorum bütün soy isimlerinin hepsi... Yine Bakanlıktan başkâtibimiz bizimle birlikte.

Arzu ederseniz usul olarak öncelikle sunumu alalım, dinleyelim. Sonra sayın vekillerimizin mutlaka içerik ve açılım anlamında size soruları olacak. Bu arada Daire Başkanımız ve katılımcı uzman arkadaşlarımızın da “Bunu da ilave etmemiz lazım.” dediği başlıklar varsa gerçekten bu konuda bu Dışişleri Bakanlığı direkt, bütün konuların size geldiği, bütün şikâyetlerin konsolosluklarda bulunduğu dolayısıyla çözüm odaklı çalışmalar yapabileceğimiz bir başkanlığımız. Biz yeni çıkarttığımız kanunlarda özellikle seçimden sonra, yaklaşık on başlıkta, söz verdiğimiz, hemen hemen direkt ailelere, hatta kadınlarımızı da direkt ilgilendiren konu başlıklarında sözlerimizi tutan yeni yasal düzenlemeler de yaptık. Yasal düzenlemeler gerektirmeyen genelge ve yönetmelik değişiklikleriyle ilgili söz verdiğimiz başlıkları yerine getirdik. Ama bir tarafta da kronikleşmiş, biraz birinci kuşak, ikinci kuşak ve üçüncü ilk yurt dışına giden vatandaşlarımızla ilgili birikmiş ama biraz da toplumsal zihniyet dönüşümünü de gerektiren başlıklar da var. Buna siz çok daha iyi şahitsiniz ve bununla ilgili biz neler yapabiliriz mevzuat boyutuyla, orada eğitim ve çalışmalar boyutuyla ve son olarak da hazırlayacağımız raporla ilgili bakanlıkların koordinasyonu ile ilgili de neler yapabiliriz diyoruz ve şimdi sözü ben Genel Müdür Yardımcımız Ayda Hanım’a bırakıyorum.

Buyurun lütfen.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili ilkesel tüm konular Bakanlığımızda Konsolosluk Genel Müdürlüğü altında Yurtdışında Yaşayan Vatandaşlar ve Emlak Genel Müdür Yardımcılığının görev alanında yer alıyor. Çok genel olarak sayısal birtakım veriler vermek gerekirse vatandaşlarımızla ilgili, yaklaşık 5,5 milyon insanımız yurt dışında yaşıyor. Bunların aşağı yukarı 4,5 milyonu Batı Avrupa’da, bu 4,5 milyonun yaklaşık 3 milyonu da Almanya’da hâlihazırda yaşıyor. Fransa, Hollanda, Avusturya, Belçika, İsviçre sırasıyla çok sayıda vatandaşımızın yaşadığı ülkeler. 3 milyon kadar da ülkemize kesin dönüş yapanları katarsak aslında göç olgusundan etkilenen, yurt dışında yaşayan vatandaşlar olgusundan etkilenen 8,5 milyonluk bir kesimden söz ediyoruz.

BAŞKAN – Kesin dönüş çünkü bu ilk kuşak...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet. Daha önce konsolosluklara “kesin dönüş” diye bir işlem vardı, böyle bir başvuru da yapılıyordu. Şimdi, vatandaşlarımız daha çok altı ay orada, altı ay burada yaşamayı tercih ediyorlar. Dolayısıyla bu tip bir işlem yok ama bu aşağı yukarı aldığımız, kabul ettiğimiz bir rakam 3 milyon kadar geri dönen vatandaşımız var.

Hâlihazırda yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız arasında kadın erkek oranı aslında çok net sayılar verememekle birlikte yüzde 50-50 gibi, daha doğrusu 48-49 gibi kadınlar. Biraz daha az ama çok büyük bir fark yok oransal açıdan. Ancak vatandaşlarımız açısından göç 1960’larda başlamış olmakla birlikte kadınların ve çocukların toplu olarak göçü daha çok 80’ler ve 80’lerden sonra görülüyor. Dolayısıyla yaşanan sorunlar hem kadın olmalarının getirdiği bir ađırlaŐtırma var ama hem de uyumlarının daha geç başlamış olması ve bu sürecin hâlihazırda devam ediyor olmasının da etkisi var kadınların sorunlarında.

Genel olarak vatandaşlarımıza yaklaşımımız buldukları ülkede refah içinde yaşamaları, ülkelerin sosyal, siyasal, kültürel, ekonomik hayatına aktif bireyler olarak katılmalı ve bunu yaparken de Türkiye’yle bağlarının kopmaması, ana yaklaşımımız bu üç ana başlık altında toplanabilir.

Dediğim gibi, kadınlarımızın belki çok farklı olarak karşılaştığı değil, herkesin karşılaştığı, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ama yine de daha ağır hissettikleri sorunları biz ana başlıklar olarak toplamaya çalıştık. Bunlardan ilki ve en önemlisi maalesef eğitim. “Eğitim” derken bunu belki iki başlık altında da düşünebiliriz. Biri, buldukları ülkede doğmuş, büyümüş kadınlarımızın oranının eğitim sisteminden mümkün olan ölçüde yararlanabilmesi. İkincisi de, daha sonradan göç etmiş, işte, halk arasında “ithal gelin” denilen grubun dil öğrenmesi. Her ikisini de eğitim başlığı altında değerlendirebiliriz. Fakat her iki açıdan da Avrupa ülkelerinde yaşayan vatandaşlarımızın eğitim düzeyleri maalesef buldukları ülkedeki insanların eğitim düzeyinin çok altında. Bunda bir ölçüde o ülkenin eğitim sisteminin ayrımcı yapısının da etkisi var ama özellikle kadınlar açısından buldukları ülkenin kültürel hayatına, dinî inanç, yaşam tarzı açısından kendilerini uygun görmeyip eğitim hayatlarını kendileri de kendi talepleriyle daha erken bir aşamada sonlandırabiliyorlar. Türk kadınlarının yüzde 60’ı -bu, Almanya’daki veriler ama Almanya o kadar büyük bir grup ki, o genel veriyi de aslında çok ağırlıklı olarak etkiliyor- herhangi bir mesleki eğitime sahip değil, yüzde 23’ünün herhangi bir diploması bile yok. Üniversite mezuniyet oranı kadınlar arasında yüzde 1,5. Bu oran erkekler arasında yüzde 2,1. O da çok düşük aslında. Üniversiteye başvuru oranı Almanlar arasında yüzde 57, Türk vatandaşları arasında yüzde 6 genel olarak. Üstelik bu oran, maalesef Almanya genelinde son dönemde yüzde 38’den 57’ye çıkmış olmakla birlikte, Türk vatandaşları arasında yüzde 8’den 6’ya düşmüş. Oysaki annenin eğitim eksikliği çocuğun akademik performansını doğrudan etkiliyor. Dolayısıyla toplumda genel bir iyileŐme eğer bekleniyorsa mutlaka ve mutlaka kadınların eğitimine özellikle önem verilmesi gerekiyor.

Avrupa ülkelerinde doğmuş ya da küçük yaşta gelip eğitimini orada tamamlamış olan kadınlarımız açısından dil belki çok büyük bir problem değil fakat sonradan gelen kadınlar açısından buldukları ülkenin dilini konuşmamak da ciddi bir sorun yaratıyor.

BAŞKAN – İlk kuşakta bu çok yüksek ama üçüncü ve ikinci kuşakta da mı aynı oranda?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Hayır, orada büyüyenler açısından dil artık o oranda bir sorun değil ama hâlihazırda...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sonradan evlilik aracılığıyla...

BAŞKAN – İthal gelinler...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – İthal gelin, evet, o çok kullanılıyor vatandaşlar arasında. İthal gelinlerin maalesef dil sorunu hâla ciddiyyetini koruyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evlilik aracılığıyla oraya gitti ve doğal olarak onların yetiőtirdiĐi çocuklar, nesiller de bir sıkıntı yaşıyor anladığım kadarıyla.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet, topluma uyum konusunda maalesef bir sorun oluyor.

İkinci başlık olarak, sorunlar arasında...

BAŞKAN – Ona geçmeden, eğitimle ilgili bir paragraf daha... Eğitimde özellikle çocukları mesleki liselere, teknik liselere yönlendirme... Mesela Őikâyetlerden bir tanesi buydu. Doktor, hukuk, bazı tıp dalları; ana branőlara değil de mesela diyor ki: “Çocuk bunu yapamaz.” Farklı bir sistemleri var herhâlde. Bu konuda da dertliler. Yani benim çocuğum çok zeki, yapabilir ama onu o tarafa kanalize ediyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Başarı kriteri var sanırım Almanya’daki sistemde bildiğim kadarıyla. Doğal olarak, aldıkları puanlara göre belli okulları seçmek durumundalar.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – O da şöyle... Aslında bu konuda söyleyecek o kadar çok sözüm var ki, hazır siz açmışken, bu fırsattan yararlanıp anlatabilirim.

BAŞKAN – Çünkü eğitim hepsinin temeli yani bunu irdeleyerek geçmemiz lazım.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Eğitim şöyle: Almanya’nın sistemine bakarsak, ilkokul 4’üncü sınıfta çocukların hangi okula gideceklerini öğretmenler belirliyor ve o büyük ölçüde ileride üniversiteye gidip gidemeyeceklerini de belirliyor. 4’üncü sınıftan sonra bir “gymnasium” a ayrılıyor, bir de “hauptschule” denilen, daha çok mesleki eğitim bölümüne. Türk çocuklarının, maalesef, okula başladıklarında yabancı dile Almanlar kadar hâkim olmadıkları için okuldaki başarıları düşük oluyor.

Aslında bunun için yapılması gereken -hatta bunu her platformda tekrarlıyoruz- bir seferberlik gibi çift dilli anaokullarının açılması. Çocuk okula başladığında Alman kadar Almancayı biliyor olmalı ya da neyse, Fransızca’yı, Hollandaca’yı yani bulunduğu yerel dili mutlaka bilerek başlamalı. Aksi takdirde 4’üncü sınıfta o anca topladığında zaten iş iőtten geçmiş oluyor. Sonra artık o ortaokul ve lise döneminde çok “extraordinary” bir başarı gösterecek ki üniversiteye gidebilen tarafa tekrar alınabilsin. Böyle bir imkân var ama çok sınırlı, çok zor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Performansının çok yüksek olması lazım.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet, o da çok sık görülen bir Şey değil. Var bunun örnekleri ama maalesef çok sık görülüyor. Dolayısıyla temel olarak -o çift dilli anaokulları- eğitim sorununu başka türlü çözmeme imkân yok.

BAŞKAN – AĞırlıklı ne var orada? Çift dilli değil, normal...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Normal anaokulları var, Alman anaokulları.

Bizim vatandaşlarımız çocuklarını o kadar küçük yaşta anaokuluna göndermiyor. Bir kere, birinci sorun bu. Aile içinde dil yeterince... Günlük belki sokakta, çarşıda idare edecek kadar biliniyor ama okulda idare edecek, dersi takip edecek kadar dil bilinmediği zaman o yönde aile içinde de bir takviye olmuyor. Dolayısıyla çocuk okula zaten bir eksiyle başlıyor. Çok akıllı çocuklar ama sadece anlamadıkları için başarı gösteremiyorlar. O, onların o yola girmesi bir zaman alıyor. Öğretmenlerin

çok iyi niyetli ve çok ön yargısız olması lazım ki Türk çocuklarının zekâdan değil ama sadece dilden başarısız olduğunu tespit edebilsin. Maalesef batı Avrupa toplumlarında bir ön yargı var, özellikle Müslüman çocuklara karşı böyle bir ön yargı var. Onu da kabul etmek gerekiyor. Dolayısıyla onlara o fırsatı vermemek için, çocukların baştan dil bilerek okula başlaması; esas çözüm bu eğitim konusunda.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bizim, Türklerin ana sınıfı var mı orada? Bize bağlı yani Türkiye’den gönderilen ana sınıfı öğretmenleri ya da ana sınıfı uygulaması var mı orada?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Millî Eğitime bağlı anaokulu yok fakat Türklerin açtığı, STK’ların açtığı ya da belediyelerle iş birliği içinde açılan anaokulları var. Çok başarılı örnekler de var, çok güzel örnekler de var ama işte onların model olarak alınıp gerçekten yaygınlaştırılması lazım.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Peki, Millî Eğitimin orada ana sınıfı açması gerekir mi?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Şöyle: Gerekmez. Aslında açmaması daha da iyi çünkü orada belediyeler STK’larla iş birliği içinde müthiş teşvikler veriyorlar bu konularda. Dolayısıyla bu işe sahip çıkacak bir dernek, iş birliği yapacağı belediyede bir birim, bunu yürüten birimler ve mutlaka tabii ki bizim temsilciliklerimizden yönlendirmesiyle bu işi çok güzel götürebilirler. Fakat bize düşen mali yükünü karşılayabilmemiz lazım. Dernekler maalesef o konuda kendi kendilerine yeter durumda değiller.

BAŞKAN – Aslında bir önceki oturumda biz şöyle bir şey düşünmüştük ve gerçekten önemli bir tespit bu Ayşe Vekilimin de işaret ettiği: Orada bu bahsettiğiniz teşvikler var. Yani STK’ları, sivil toplumu bunda güçlendirmek, neler istiyorsa ona uygun hâle getirmek.

İki: Mevzuat yani Millî Eğitim orada açsın, buradan bir kaynak aktarmaktan öte... Ona da çok izin vermeyebilirler veya tek tük, sınırlı olabilir. O yüzden oradaki yerel olanı güçlendirmeyi başarmak önemli. Yani o STK’ya niye vermiyor bu teşviki? Çünkü şunlar şunlar eksik. O hâlde biz o eksikler yönünde ya da ilgili bakanlıklarımız burada bir eğitim vererek kapatma veya teşvik ederek onların istedikleri o mevzuata uygun hâle gelmeyi başarınca... Çünkü onlar için de bir dezavantaj. Yani düşünün, bir toplum yetişiyor, dil problemi var, iletişim problemi var. Çok daha iyi, yetkin olabilecekken daha atıl konumda; sorumluluk alacak yani o ülke için de bir dezavantaj bu.

O yüzden o bir başlığımızdı, şu anda karşımıza yine aynı başlık çıkıyor. Demek ki bu konuda iyi bir çalışma yapmak lazım.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet ve biraz önce arz ettiğim gibi, pek çok yerde tek tük örnekler var, çok başarılılar ama bunu buradan bir yönlendirmeye, böyle bir seferberlik gibi ve uzun süre bunun sonucunu görmeyeceğimizi de kabul ederek sürdürmemiz gerekiyor.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Dışişleri Bakanlığının bu şekilde STK koordinasyonuna yönelik bir çalışması var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Sürekli olarak var. Fakat tabii STK’ların sadece bilinçlendirilmesinden öte, bir de onları ayakta tutacak bir maddi güce de ihtiyaç var. Yarısını ya da çok büyük bir bölümünü evet, yerel makamlardan, belediyelerden temin etmek mümkün ama bir kısmını da bizim üstlenmemiz... Yani “bizim” derken aslında bizim STK’larımızın ama STK’larımız o arzu ettiğimiz düzeye gelene kadar bizim teşvikimiz, yönlendirmemiz çok hayati rol oynuyor. Ama bunun buradan genel bir şeyle yapılması mümkün olabilir.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çocuklarını Almanya’daki anaokullarına göndermiyorlar mı bizim Türk ailelerimiz, göndermek istemiyorlar mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Kimi özellikle göndermek istemiyor, kimi o bilinçte olmadığı için, hani, çok özel bir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama belli bir zorunluluk olması gerekiyor. Mesela belli bir zorunluluk olarak katılmaları gerekiyor.

BAŞKAN – Yasal zorunluluk yok mu?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Her ülkede yok. Mesela Avusturya bu zorunluluğu koydu ama mesela her ülkede yok, ülke içinde çeşitli eyaletler arasında farklı uygulamalar var. Ayrıca, bizim arzu ettiğimiz, Alman okullarına da gitsinler, Alman yuvalarına, o da bir şey fakat çift dilli anaokulu olduğu zaman çocuk Türkçeyi de öğreniyor, Almancayı da öğreniyor. Ana dilini doğru dürüst öğrenmeden yabancı bir dil öğrendiği zaman kendilerini hiçbir dilde doğru dürüst ifade edemiyorlar. Aslında bu, araştırmalarla da kanıtlanıyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, bunun çözümü STK’lar boyutunda biraz zor gibi gözüküyor çünkü hem mali destek anlamında, bir de nasıl, kimler eğitim verecek orada; o yönü de çok boyutlu. Neticede eğitim de çok stratejik bir alan. Gerçekten orada bir boşluk bırakılmayacak bir alan. Belki orada Dışişleri bağlamında görüşmeler yapılıp, başlayacak çocuklara Türkçe seçmeli ders gibi -gitmek isteyenlere- Türkçe derslerin konulması noktasında bir lobi yapılabilir belki.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Bu var, hâlihazırda da var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Şu an ana sınıflarında, anaokullarında.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Ana sınıfı değil ama ilkokullarda var. Millî Eğitim Bakanlığı Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu kararıyla gönderilen öğretmenlerimiz var 1.500 kadar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Belki bunu anaokulu seviyesinden başlatabiliriz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Başlanabilir. Millî Eğitim Bakanlığının ona katılacağına da inanıyorum çünkü bu konuda her zaman çok iş birliği içinde çalışıyoruz. Ama böyle bir sistem kurulduktan sonra mutlaka sınıf öğretmeninin, anaokulu öğretmenin bir kısmı yerel olarak temin edilip bir kısmı buradan...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Dışarıdan görevlendirmeye gidebilecek öğretmenler...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Görevlendirmeye gidebilir ancak tabii, şöyle de bir şey var: Hâlihazırda sürdürdüğümüz bir sistem var; din görevlileri için de bu geçerli, öğretmenlerimiz için de. Ama zaman içinde o kapasiteyi de oradan yaratmakta fayda var çünkü zaman içinde, dediğim gibi, özellikle batı Avrupa’da artık Türkiye’den maaş alarak gelen kişileri çok kabul etmek istemiyorlar. Böyle bir direnç var. Mesela Hollanda öğretmen kabul etmiyor, Avusturya artık din görevlisi kabul etmiyor, Almanya’nın belli eyaletlerinde ediliyor, edilmiyor, o değişiklik gösteriyor ama buradan takviye mutlaka yapılır, yapılmalı, hâlihazırda da yapılıyor ama neticede hedef, o kapasiteyi oradan yerel olarak yaratabilmek olmalı.

BAŞKAN – Peki, nasıl çözülüyor? Mesela kabul etmeyen ülkelerde nasıl bir formülle çözüyoruz? Sonuçta orada din görevlilerimiz yine var Avusturya’da da, Hollanda’da da. STK’yla mı gidiyor?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Avusturya’da çok yeni, onu aslında hep birlikte göreceğiz çünkü hâlihazırda Diyanet İşleri Başkanlığıyla da bu konuda ortak çalışma yapıyoruz. Oradaki vatandaşlarımız arasından temin edilmesine çalışılıyor. Diyanetin “Uluslararası İlahiyat Programı” diye bir programı var. Yurt dışında doğmuş, büyümüş çocukları üniversiteye, ilahiyat fakültesine Türkiye’ye getiriyor bu programları izlemek üzere ve mezun olduktan sonra tekrar oraya görevli olarak atıyor. Böyle bir çalışma var. Strazburg’ta kurulan bir İslam İlahiyat Fakültemiz var. Gerçi, hâlihazırda diploma denkliği problemi devam ediyor ama onun diploma denkliği eğer çözülsün, o, özellikle Frankofon bölge için büyük bir kaynak olacak. Türkiye’ye de gelmeden orada eğitim görüp orada hizmet verecek din görevlileri. Bu, son dönemde başlayan bir şey olduğu için bizde de bu çalışmalar maalesef son dönemde başladı ama bunların meyvelerini görmeye de başladık, artık Uluslararası İlahiyat Programı mezunları, ilgili ülkelerde görev yapmaya başladılar.

BAŞKAN – Onlar daha iyidir, daha rantabl. Mesela geçen hafta Diyanet vardı hatırlarsanız Sibel Hanım, orada şöyle bir şey söyledi: Diyelim ki buradan gönderiyor, hafız ya da din görevlisi farklı branşlardan, hele de bayan, özellikle onları istiyorlar ama eşi var, çocukları var, dil sorunu var. Yani o yüzden yerinde çözmek, oradaki... Çünkü onun entegre sorunu yok, ailesi orada, yetmişmiş, kültürel ve... Buradan çocuğunu götürme, eşine orada ayrı bir iş bulma; bunları çözene kadar da kalım süresi bitiyor. Yani hep şu ana kadar taşıma suyla yapılmış ama farklı nedenlerle. Bugün ülkemiz başka bir boyutta yani ekonomik anlamda da birçok kendi içindeki çalışmaları, kendi içindeki... Yani Türkiye bünyesinde belli bir noktaya gelindi. Dolayısıyla artık vatandaşlarımız, oy kullanmaya kadar, buradaki vatandaşlık hakkı devam ediyorsa hepsini kullanabiliyor. O hâlde eğitimde de, sağlıkta da, hatta sosyal güvencede de başka bir bakış lazım artık. O yüzden bundan sonraki adımları çok önemsiyoruz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet, bu, bizde maalesef belki ilk baştan beri böyle. Göç bizim toplumumuza çok tanıdık bir olgu olmadığı için, hep gidenler geri dönecekmiş gibi düşünüldüğü için en baştan itibaren, hizmet ihtiyaçtan hep sonra gelmiş, neye ihtiyaç duyulduysa onun hizmeti sağlanmaya çalışılmış. Ama şimdi artık biraz daha bunu günün şartlarına uygun hâle getirmeye çalışıyoruz özellikle bu din görevlileri ve öğretmenler konusunda. Tabii, bu bugünden yarına, hemen bugün başlattığınız bir program yarın sonuç vermiyor ama bu konularda maalesef hep böyle, uzun vadeli sonuçlar ama neticede arzu ettiğimiz sonucu alacağımızdan emin olarak en azından yürütüyoruz bu programları. Dediğim gibi, bu konuda da...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Eğitim genel olarak sıkıntılı bir politikamız bizim ülkemizde, kendi içimizde de böyle. Çok büyük sorunlar var ama, tabii, yurt dışı aile açısından, tabii, onların asimile edilmeleri, çocukların yetişmesi anlamında daha fazla bir hassasiyet gerektiren bir alan ki gelecek nesiller gerçekten kayıp nesiller oluşuyor. O çocukların meslek sahibi... Çünkü oranlar gerçekten çok kötü. Sadece yüzde 1,5’ü üniversite mezunu.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet, erkeklerde yüzde 2,1, kadınlarda 1,5.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yüzde 23’ün herhangi bir diploması bulunmamakta. Yani 4 kişiden 1’inin diploması yok.

BAŞKAN – Demek hep alt hizmetlerde.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Vasıfsız işçi.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bunlar tabii çok ciddi sorunlar yaratacak. Eğitim anlamında gerçekten bizim alt komisyon olarak da raporumuzda buna büyük bir önem vermemiz gerekiyor.

BAŞKAN – Bu bir istatistik veri mi? Yani yüzde 1,5. Bu ne zaman yapılmış bir çalışmanın sonucu?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Berlin Büyükelçiliğimizin Alman makamlarından aldığı bir sonuç ama 2015 verileri.

BAŞKAN – 2015. Tamam. Çok geç bir şey değil.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir de bu 8,5 milyon yaklaşık, yani “5,5 milyon” dedik, 3 milyonu kesin dönüş yapan. Mesela yaşla ilgili veri var mı? Kaç yaşları arasında?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Aslında var. Biz o kadar detayı şey yapmadık ama daha sonra yazılı olarak da belki iletebiliriz.

BAŞKAN – Üst yaş grubu büyük olasılık daha yüksektir eğitim, daha eğitimi azdır. Hiç o konuda doğru dürüst...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Mesela 5,5 milyonun ne kadarı, yüzde kaç hangi yaş aralığında?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Onları yazılı olarak iletelim efendim.

BAŞKAN – Takip etsin, notunu da alsın.

Evet, diğer başlığa geçebiliriz değil mi eğer soru yoksa, eğitimden sonraki.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Eğitimle aslında bire bir alakalı diğer bir sorun işsizlik, çalışma hayatına katılım düzeyinin düşüklüğü. Bunun en önemli sebebi tabii ki eğitim düzeyindeki yetersizlik ve bulunulan ülkenin dilini iyi düzeyde öğrenememe. Bu özellikle kadınlarımızın çalışma hayatına katılımını olumsuz etkiliyor ve iş hayatında vasıfsız eleman olarak çalışmalarına sebep oluyor. Yurt dışındaki vatandaşlarımızın işsizlik oranı genel anlamda yine buldukları ülkenin işsizlik oranından çok yüksek. Almanya’da örneğin bu oran Almanlar arasında yüzde 9, Türkler arasında yüzde 20. Belçika’da 8,4, Türkler arasında yüzde 23. Fransa’da yüzde 10, Türkler arasında yüzde 26. Dolayısıyla, neredeyse 2,5-3 katı işsizlik oranı var. Bunun da bire bir sebebi eğitim düzeyindeki düşüklük ve dili iyi konuşmamak maalesef.

BAŞKAN – Fransa kaç dediniz?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Fransa’da yüzde 10 işsizlik oranı, Türkler arasında yüzde 26.

BAŞKAN – 26. Çok yüksek, evet.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Türkler arasındaki işsizlik oranı üniversite mezunları arasında bakarsak oran hep düşüyor. Dolayısıyla, eğitim düzeyi yükseldikçe aslında işsizlik sorunu kendiliğinden çözülecek gibi görülüyor. Çünkü pek çok yerde aslında mevzuat açısından ayrımcı bir uygulama yok, kâğıt üzerinde en azından. Ayrımcı uygulama hayatın her alanında var. Bütün yurt dışındaki vatandaşlarımızla ilgili konuşurken bunu belki mutlaka aklımızın bir köşesinde tutmak gerekiyor ama en azından mevzuat açısından böyle bir ayrımcılık yok. Dolayısıyla eğitim bu sorunu doğrudan çözecek gibi görünüyor.

Kadınlarımız açısından önemli bir diğer sorun, uyum, toplumsal hayata katılım oranının yetersizliği. Bu daha çok farklı bir kültürel ortama gelmenin yol açtığı özgüven eksikliği ve yine dili iyi konuşamamanın, dile hâkim olamamanın yarattığı bir sorun. Toplumsal hayatta bir birey olarak yer almalarının maalesef önüne geçiyor bu konu ve sosyal hayatları, kadınlarımızın özellikle, genellikle

aile çevresiyle sınırlı kalıyor. Hatta çoğu zaman günlük işlerini bile, özellikle sonradan göç eden ithal gelinler, eşlerinin yardımıyla çözmek zorunda kalıyorlar. Ayrımcılık, fırsat eşitliği ya da eşitsizliği diyebiliriz buna. Zaten Batı Avrupa’da tarihsel olarak var olan ön yargılar ve yabancı düşmanlığı son dönemdeki göçmen kriziyle de birlikte büsbütün arttı. Bundan kadınlar özellikle etkileniyor. Başörtüsüne ilişkin çok ciddi bir önyargı olduğunu söylemek mümkün. Ama genel olarak da zaten bir artış var. Hatta yabancılara yönelik saldırılar. Bu sadece Türkler değil, genel olarak yabancılar ama 2015 yılında 2014’e göre 5 kat artış göstermiş.

Bir başka problem kadınlar açısından, aile birleşimi ve bunun için aranan yabancı dil şartı. Bu özellikle Almanya için geçerli. 2007 yılında kabul edilen Göç Yasası aile birleşimi kapsamında Almanya’ya gelecek yabancı eşlerden Almanca’yı daha önceden bilmek ve bunu kanıtlamayı talep ediyor. Esasında, Adalet Bakanlığının ABAD kararının bunun Türkiye-AB Katma Protokole aykırı olduğuna hükmetmesine rağmen, Berlin Yüksek İdare Mahkemesinin, hatta Federal Konseyin kanun tasarısı çalışmalarında bunun kaldırılması önerilmiş olmasına rağmen uygulamada hâlâ devam ediyor.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Yaş sınırı var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Yaş sınırı yok. Sadece şöyle bir şart getirdiler: Bir yıl boyunca dil öğrenmeye çalışıp öğrenemeyeceği anlaşılıyor ise bu şeyden muaf tutulabilir. “Okuma yazma bilmiyorsa mesela böyle bir şeyden muaf tutulabilir.” dendi. Çünkü ABAD’a başvuran aslında, Doğan kararı, şimdi yaşını hatırlayamıyorum tam olarak ama orta yaşlı bir hanım için o Doğan kararı ve orada ne kadar çaba gösterirse gösterebilirsin Almanca’yı öğrenemeyeceğine hükmedildi, okuma yazma da bilmediği için ya da çok zayıf olduğu için. O koşullarda bunu veriyor ama gerçekten yıldırarak veriyor bu izni. Dolayısıyla, bu aile birleşimini neredeyse imkânsız kılan ya da çok orantısız olarak zorlaştıran ve bu da aslında ABAD kararında geçen ifade ama uygulama bu şekilde devam ediyor Almanya açısından.

BAŞKAN – Diğer ülkelerde de bu ölçüde mi aile birleşimi, yoksa Almanya mı katı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Bu ölçüde değil. Almanya özellikle katı ve bizim en çok Almanya’da yaşayan vatandaşımız olduğu için bunu Almanya açısından hissediyoruz daha büyük oranda. Ama diğer ülkelerde de bu zaman zaman aile birleşimi konusundaki vize alımlarında etkili oluyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İngiltere’de galiba...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – İngiltere’de var, Fransa’da var, Hollanda’da... Aslında hepsi istiyorlar ve zorlaştırıyorlar bu süreci. Ama işte, gidilen yerde dil öğrenilecek. Bazı ülkelerde bir çözüm oluyor. Almanya’da da aslında Almancanın en iyi Almanya’da öğrenileceğini kendileri de hükmediyorlar mahkeme kararlarıyla. Ama yine de uygulamada bu devam ediyor. Bunu yakından takip ediyoruz. Bütün görüşmelerde, istişarelerde bu sürekli dile getiriliyor çünkü ortada çok ciddi bir mahkeme kararı da var aslında.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Vize mülakatlarında galiba ret oluyor genellikle.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet, baştan verilmiyor aile birleşimi için vize.

Bunun dışında, sosyal güvenlik hakları konusunda, kadınlarımızın maalesef buldukları ülkelerin sağladıkları sosyal güvenlik haklarından ve Türkiye’nin kendilerine sağladığı sosyal güvenlik haklarından çok haberdar olmadıkları, bu konuda çok yeterli bilgiye sahip olmadıklarını görüyoruz. Yapılan bilinçlendirme çalışmalarında, toplantılarda bunlar anlatılıyor.

Aile bütünlüğünün sağlanması ve velayeti alınan çocuklar... Aslında bu çok can acıtıcı bir konu olduğu için çok dikkat çekici. Belki oransal olarak çok yüksek değil fakat her bir münferit olay da çok ciddi sonuçlar doğurduğu için bunu özellikle dikkate alıyoruz. Batı Avrupa ülkelerinde yaşayan, reşit olmayan çocuklar, ailelerinden, işte, eğitim, maddi durum, sosyal durum, çocuklarına karşı tutumları gerekçe gösterilerek gençlik daireleri tarafından velayetleri alınıyor. Ya gençlik dairesinde ya da bulunabilirse koruyucu ailelere veriliyor velayetler. Bundan en çok kadınlar ve çocuklar mağdur durumda. Çoğu zaman babanın yaptıkları sebebiyle çocuklar alınıyor. Ama anne çocuktan ayrılmış oluyor, çocuk da ailesiz kalmış oluyor. Kadınlara bu konuda, aileler aslında genel olarak ama en mağdur durumda olan kadınlar olduğu için bu konuda her türlü desteği sağlıyoruz. Ciddi çalışmalar var bu konuda hukuki.

BAŞKAN – 3 bine yakın bir çocuktan bahsediliyor ailesinden alınan. Elinizde bir rakam var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Aslında Almanlar örneğin bu konuda çok iş birliği yapmıyor. Etnik kimliğe göre de istatistik tutmadıklarını söylüyorlar. Dolayısıyla, bizdeki rakamlar sadece bizim bildiklerimiz, bizim öğrendiğimiz, duyduğumuz, bize kendisi başvuran. Ama Alman makamlarından bu konuda bilgi alamıyoruz. Mutlaka var istatistiki çalışmalar, olmamasına imkân yok ama bu konuda olmadığını söylüyorlar.

Bir de bu konuda çift vatandaşlığa sahip olanlar için mesela Alman onu sadece Alman olarak görüyor ya da Fransız sadece Fransız olarak görüyor. Oysaki biz bu Viyana Konsolosluk Sözleşmesi'nde de bu şekilde geçerli. Türk vatandaşı olarak da görüyoruz. Kaldı ki, resmî olarak Türk vatandaşı olmasa bile, içine doğup büyüdüğü kültürün sürdürülmesi açısından çocuğun Türk ya da bu mümkün olamıyorsa Müslüman bir aileye verilmesini savunuyoruz ve bunu yasal olarak da, uluslararası çocuk haklarını koruyan sözleşmelere de dayanarak bunu iddia edebiliyoruz. Ama, tabii, bu konuda karşı tarafın, yerel makamların iş birliği yapması büyük öneme sahip.

BAŞKAN – O ilgili hukuki mevzuatı gerekçe gösterip bir adım atılmıyor mu mesela emsali varsa?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Atılıyor, sürekli atılıyor. Zaten bu konularda hukuk danışmanlığı hizmeti de veriyor temsilciliklerimiz. Gerekli zamanlarda hatta ailelere avukat desteği de sağlanıyor ve konu ülke içindeki bütün hukuki süreç tamamlanıp gerekirse İnsan Hakları Mahkemesine kadar götürülebilir da. Hepsinde gerekli destek...

BAŞKAN – Mesela Hollanda'daki Yusuf örneği kamuoyuna, eşcinsel bir aileye verildi. Yani hem kanunen orada belirtilen aileye uygun, inançlarına, değerlerine göre vermek zorunda, hem o maddeye uymuyor hem bazen alma gerekçeleri de çok sağlıklı olmayabiliyor. “Annem beni öldürecek.” diye sosyal medyada bir şey paylaşıyor. Annesi onu öldürecek. Yani bu aslında Türkiye’de terlik fırlatan anneye kadar...

Elif Hanım, buyurun.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Başkanım, belki sizin sorunuza biraz cevap olabilecek bir çalışma grubu kurulmuştu daha önce, Dışişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Yurtdışı Türkler Başkanlığının müdahil olduğu. Birlikte hukuki...

BAŞKAN – Komisyon kuruldu.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Bir alıŐma grubu. Özellikle bu alanda bir çalışma yapmak üzere bir çalışma grubu kuruldu ve Viyana Sözleşmesi'ne ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne atf yapılarak bir nota yazıldı Almanya'ya. Yalnız bu notanın da bildiğim kadarıyla zaten cevabı yeniden olumlu alınmadı.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Almanya cevap vermedi notamıza.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMAN ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Bu nota zannediyorum biz çalışma yaptığımız dönemde ikinci defa yollanmış bir nota olmasına rağmen bir cevap alınmadı ne yazık ki.

BAŞKAN – O zaman bireysel gitmek gerekecek herhâlde. Tek tek, spesifik davalar özelinden gidip uğraŐılacak. Yani vatandaşımız evladı elinden alındığında Türk devletini yanında ister, ona çözüm için yapar ve haklı gerekçeler de varken yapılıyorsa orada bir kamuoyu oluşturulabilir mesela.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Bireysel olaylarda genellikle böyle oluyor zaten. Ya da, işte, doğrudan temsilciliklerimize, başkonsolosluklara, büyükeliliklere müracaat ediyorlar. Genellikle bunlar belediyeye bağlı birimler. İlgili birimler nezdinde de takip ediliyor, DıŐıŐleri Bakanlıkları nezdinde de takip ediliyor. Her zaman arzu edilen sonuç alınamayabiliyor. Bazı durumlarda maalesef haklı da çıkabiliyorlar çok üzücü olmakla birlikte. Ama yine de her durumda haklı bir gerekçe olabiliyor, bazen çocukların çok ciddi sorunlarla alındığı da olabiliyor ama o her durumda mutlaka devlet vatandaşın en azından hakkını koruması ve takip etmesi açısından gidilebildiği yere kadar, en sonuna kadar, nereye kadar gidilebiliyorsa, oraya kadar gitmesi her vatandaşımız için sağlanıyor, bütün imkânlar seferber ediliyor.

BAŞKAN – Karşımıza iki Şey ıkıyor. Bir tanesi Şu: Koruyucu aile talebi bizim Türkler arasında yaygın değil. Yani diyor ki: Evet kanun bunu söylüyor ama Müslüman Türk veya Müslüman herhangi bir ailenin koruyucu aile talebi yok. Dolayısıyla bunu talep eden aileler içerisinden seçmeliyim, bu sizin hoŐunuza gitse de gitmese de bunlardan biri olabiliyor.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Bu konuda da bilinçlendirme çalışmaları yapılıyor. Özellikle STK'lar aracılığıyla koruyucu aile olmaya teşvik ediliyor halkımız çünkü onlar da bazen doğru bilgiye sahip olamayabiliyorlar. Mesela...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – BaŐkanın dediği gibi bizim kültürümüzde çok olmayan bir yapı bu. Yani komŐusuna dahi çok emanet etmez çocuğunu genelde.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Maalesef bir de Şöyle bir korku var: “Ben Türk çocuğu için baŐvuracađım ama bana bir İngiliz'i verecekler ya da bir Alman'ı verecekler.” Oysaki bunun kuralları var. İstediniğiniz gibi seçebiliyorsunuz. “Ben sadece kız çocuğu istiyorum.” da diyebiliyorsunuz, yaş da belirtebiliyorsunuz. Size veriyorlar, üç ay sonra “Yok, bu benim çocuklarımla anlaŐamadı, mümkün değil bakmam.” deyip geri de verebiliyorsunuz. Aslında her Şey mümkün ama yeter ki doğru bilgilendirilsin toplum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Aslında çok köklü bir çalışma yapılması lazım o çocukların psikolojisi açısından. Onlar için bir travma bir ay bir ailede kalacak, sonra başka bir koruyucu aileye gidecek.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Onun için en azından kültürel farkları en aza indirecek bir sistem kurulması konusunda çalışmalar sürüyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Belki evde bir destek verilip bir koruyucu nezaretinde yani ailenin kontrolü için bir süre, hani çocuğu evden uzaklaőtırmak değil de...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Aslında iyi niyetli yaklaőtımlarda böyle Şeyler de var. Hatta bir pilot proje uygulamamız da var. Mesela Rotterdam’da bunu yaptık, Hollanda’da en çok vatandaşımızın olduğu başkonsolosluğumuz Rotterdam, o gençlik dairesiyle bir protokol imzaladı ve gençlik dairesinden Türk görevliler başkonsoloslukta ailelere danışmanlık hizmeti veriyor. Dolayısıyla sorun oluőtmadan önce engellenmeye çalışılıyor. Çocuk biraz böyle bir gözetim altına alındığı hissedilirse o ilgili görevliler ne yapılması, nasıl bir yol izlenmesi gerektiğini hemen aktarıyorlar ve...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir uyarı yapılabilir belki, bir caydırıcılık anlamında bir danışmanlık verilebilir belki.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet. Bu çalışmanın yaygınlaştırılması yönünde de çalışmamız var. Yani böyle bir iki pilot uygulama var.

BAŞKAN – Kurum olarak kurumsal bir yapı olamaz mı? Mesela yetim çocukların ya da buna benzer çocukların bir arada olabileceği, mevzuat uygun olur mu oraya göre? Mesela mecburen alınması gereken aileler, haklı oldukları yer. Çünkü var, Türkiye’de de var. O aileden onu alman gerekiyor psikolojik sorunları var, suç eğilimli bir aile vesaire. Dolayısıyla oradaki vatandaşlara aynı anaokulu gibi hani özel Türk anaokullarının olabileceği yerler gibi ona benzer, sevgievlerine benzer Türkiye’deki... Mevzuat engeli var mı?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Olabilir. Aslında mevzuat açısından hayır, bir engel yok ama hep yerel makamlarla iş birliği içinde yapılması gerekir.

BAŞKAN – İçinde olmak lazım. Bu desteklenebilir belki.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Mesela Almanya’da uyuőturucu bağımlısı Türk çocuklarının terapisi için özel bir merkez var, sadece Türk çocukları için. Yani bu her konuda aslında böyle olabilir; yaşlı bakımında da olabilir, anaokulunda da, sevgievleri gibi bir konseptle de, her konuda olabilir. Mevzuat açısından bunu engelleyen hiçbir Şey yok. Yeter ki bunu ele alacak bir STK, bir dernek olsun belediyeyle iş birliği içinde, oranın yerel mevzuatına uygun bir Şekilde açılsın. Bunu yapmak mümkün.

BAŞKAN – Evet. Devam edelim Hocam.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – DernekleŐme aslında pek çok konuda buraya da atıfta bulunuyoruz. Yurt dışındaki vatandaşlarımız arasında dernekleŐme oranı yüksek ancak etkinlik bakımından özellikle kadın dernekleri sayıca ve etkinlikleri bakımından arzu edilen düzeyde değiller ama bu genel STK’ların etkinliği açısından da söylenebilecek bir Şey, kadın dernekleri açısından da maalesef bu geçerli.

Bunun ötesinde, mahkeme kararlarının ölkemizde tanınma tenfizi. Bu genellikle kadınları ve çocukları mağdur ettiği için bir başlık olarak buraya aldık ama bu konuda zaten hâlihazırda yapılmakta olan bir çalışma var. Başbakanımızın talimatı yönünde. Çok uzun bir bürokratik işlem gerektiriyor yeniden bir dava açılması gerekiyor özellikle boşanma davalarında. Oysaki boŐanılan eş her zaman iş

birliğine açık bir tutum da sergileyemeyebiliyor ve yine kadınlar, çocuklar bu konuda mağdur olabiliyor. Konunun basit bir idari düzenlemeyle ülkemizde de tanıtılması yönünde mevcut bir çalışma var bunun düzeltilmesine yönelik olarak.

BAŞKAN – Bunun ayrıntısını alalım mı? Bu başlıkla ilgili yani hem ülkemizde tanınma ve tenfiziyile alakalı nasıl bir idari düzenleme yeterli olur, çok var çünkü boşanma davalarında çok var. Benim şahit olduğum Hollanda da tanımıyor mesela. Boşandı, yeni bir evlilik yapacak. Otomatikman imam nikâhıyla evlenme süreci. Çünkü öbürünü boşayamıyor. Buna benzer çok hikâyeler var. Yani sadece basit kanun gerektirmeden idari düzenleme nasıl bir başlık, ayrıntısını alabilir miyiz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Ayrıntısını Adalet Bakanlığı doğrudan yürüttüğü için tam olarak nasıl bir...

BAŞKAN – O zaman çarşamba toplantıda bu başlığı biz özellikle...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Ben yanıltıcı bilgi vermiş olmayayım ama en azından yeni bir dava açmak zorunda kalmadan yapılması hedefleniyor. Mesela Türkiye’de alınan boşanma kararını örneğin Hollanda orada bir idari düzenlemeyle, beyanla, bildirimle kabul ediyor. Benzer şekilde aynı uygulamayı Türkiye için de ya da diğer...

NURİ OKUTAN (Isparta) – Aslında mahkeme kararı mahkeme kararıdır yani Almanya’da boşanma durumuna ilişkin mahkeme kararı var ama Türkiye’de bunun tanınmasıyla ilgili sorun var. Bunun Nüfus Kanunu’ndan kaynaklandığını zannediyorum. Nüfus Kanunu’nun da tam şu anda yeniden düzenlenme hazırlığı var. Biz bu konuda müdahil olabiliriz ya da ne diyelim, katkıda bulunabiliriz. Mahkeme kararı mahkeme kararıdır ama Nüfus Kanunu’nda öyle bir şey var ki yanlışlıkla bile bir harf orada yanlış yazılmışsa şimdi düzeltmek için tekrar mahkeme kararı gerekiyor yani Türkiye’de de benzer bir uygulama var. Mahkemelerin kararının tekrar Türkiye’de tanınmasıyla ilgili bir sorun olacağını zannetmiyorum. Nüfus Kanunu’ndan kaynaklanan bir husustur diye düşünüyorum. Önümüzdeki günlerde Nüfus Kanunu da tekrar Meclisin gündemine gelecek. Dolayısıyla şimdiden buna hazırlıklı olunabilir.

BAŞKAN – “Bu düzenleme yeterli olur.” diyorsunuz. Çarşamba günü Adalet Bakanlığından gelen bu konudaki...

NURİ OKUTAN (Isparta) – Onlara da aktarılabilir.

BAŞKAN – Genel Müdürlükten bir temsilci var, üç isim var. İki ayrı daireden çağırdık. Oradan bu her ikisini de öğrenmiş olalım Hocam.

Devam edelim.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Sorunları ana başlıklar hâlinde böyle ortaya koyduktan sonra hâlihazırda yapılmakta olan çalışmalara çok kısaca değinmek gerekirse, bir kere zaten kadınların karşılaştıkları her türlü sorunu ya da buldukları ülkede sahip oldukları haklar konusunda bilgi almak için başvurabilecekleri esas birim temsilciliklerimiz; başkonsolosluklar ve büyükelçiliklerimiz. Eğer karşılaşılan sorun bir hukuki yönlendirme gerektiriyor ise hukuk danışmanlığı hizmeti sunuyoruz temsilciliklerimizde. Hâlihazırda 38 temsilciliğimizde ücretsiz olarak, en azından yol gösterme anlamında vatandaşımıza ne yapması gerektiği anlatılıyor. Kadınlarımız, vatandaşlarımız ama özellikle kadınlarımız için yararlanılması gereken bir hizmet.

Diğeri, konsolosluk çağrı merkezi. 292 2929 7/24 bütün vatandaşlarımıza hizmet veren bir çağrı merkezi. Her türlü sorun, maruz kalınan ayrımcı uygulamalar, her şey bu merkeze bildirilebiliyor. Merkez zaten bu konuda belli bir çerçevede talimatlı, gerektiğinde kendi cevap veriyor, gerektiğinde ilgili başkonsolosluklara ya da bakanlığa yönlendiriyor. Bu gerçekten belki de en güzel çalışan sistem vatandaş açısından çünkü gerçekten 7/24 hizmet veriyor. Buna benzer bir danışma hattı “Memleketim” İnternet Portalı çerçevesinde aile danışma hattı kuruldu. Aile Bakanlığıyla iş birliği içinde. Esasında amaç “Alo 183” gibi bir hat oluşturmak fakat kolluk kuvveti gerektiren konulara her ülke için farklı düzenleme gerektirdiğinden bu aşamada girilmiyor. Sadece sosyal danışma hattı olarak hizmet veriyor hâlihazırda.

Bunun dışında din hizmetleri bizim toplumumuz için azami önem taşıyor. Hâlihazırda yaklaşık 1.500; şu anda 1.474 din görevlimiz hizmet veriyormuş ama aşağı yukarı bu hep 1.500 civarında oluyor. 88 kadın din görevlimiz var. Bu sayının artmasına da çalışıyoruz.

BAŞKAN – Çok az.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Çok yakın zamanda hiç yoktu aslında ya da çok çok azdı ama bu büyük bir hızla artıyor kadın din görevlisi sayısı. Sadece din hizmeti vermenin yanı sıra ailelere aslında biraz sosyal danışmanlık yapıyor kadın din görevlilerimiz. Onun için büyük öneme sahip. Kendilerini hep kadınların...

BAŞKAN – 88 kadın din görevlisi kaç ülke?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Batı Avrupa ülkelerinde bunlar hep genellikle.

BAŞKAN – Çok az.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Almanya’da değil, hepsinde.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Hepsinde.

BAŞKAN – Diyanet İşlerinden gelen uzman arkadaşlar “Artık orada da sözleşmeli yerinde alımlar başlayacak.” demişti. Demek ki o yüzden.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Din görevlileri konusunda genel olarak, biraz önce arz ettiğim gibi, böyle bir çalışma var. Kadınlar arasında da var. Oran olarak belki şöyle bir şey söyleyebilirim: Üçte 1’i Almanya’da aşağı yukarı. 1.500 din görevlimiz var, 600 küsuru Almanya’da görev yapıyor. Çok ağırlıklı olarak Almanya ama dediğim gibi bütün Batı Avrupa ülkelerinde. Din görevlilerimiz sadece Batı Avrupa’da değil bu arada yanlış anlaşılmasın, bütün dünyada ama Avrupa açısından özellikle kadınlar şu sıra daha çok Avrupa’da görev yapıyor.

Sosyal güvenlik...

NURİ OKUTAN (Isparta) – Diyanet İşleri Başkanlığından gelenler “100 kişi” filan demişti.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Onlar “100” demişlerdi yaklaşık ama.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Sayı artıp azalabiliyor efendim, geri dönenler oluyor, yeni...

NURİ OKUTAN (Isparta) – Çoğu zaten sözleşmeli.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Din görevlileri mesela nasıl belirleniyor?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Bakanlıklar arası Ortak Kültür Komisyonu diye bizim Bakanlığımız, Millî Eğitim, Diyanet İŞleri Başkanlığı, Yurtdışı Türkler, Kültür Bakanlığının oluŐturduđu bir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kim, yani bu alanda eğitim almıŐ mı, mesela kadın din görevlileri? Hadi, diğerleri Diyanet İŞleri Başkanlığından atamayla sanırım oluyor.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Hepsi bu ortak Komisyon tarafından atanıyor. Atanan din görevlisi olduğu zaman Komisyon BaŐkanlıđını Diyanet İŞleri Başkanlığımız yapıyor, öğretmen olduğunda Millî Eğitim Bakanlığımız yapıyor ama Komisyon üyeleri bu bakanlıklar ve Yurtdışı Türkler Başkanlığı, ortak bir Komisyon.

İlgili kurumlar önce yazılı sınavlarını yapıyorlar, o sınavları geçenler Komisyon önünde bir mülakata tabi tutuluyor, ondan sonra atamaları yapılıyor.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Din görevlisi olabilmek için bazı Őartlar var işte ilahiyat mezunu olacak...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, evet eğitimler alacak.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Tabii, bunlar için tabii ki yabancı dil bilmiŐ olacak falan diye. Onların din müşavirlikleri var...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Onlar aracılığıyla atanıyor. Tamam. Normal bildiğimiz atama prosedürü var burada.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamam.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Tabii, tabii, buradaki il müftüluğümüz nasıl atıyorsa yurt dışında da din müŐavirleri ya da işte ataŐeler, dinî ataŐeler de var.

Konsolosluklarda oluyor mu yoksa doğrudan...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – MüŐavirlikler büyükelçiliklerde, ataŐelikler konsolosluklarda...

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Bizim ölkemizdeki protokol uygulanıyor yani.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Tabii, aynı, o hukuki Şey var, o Őartları tutanlardan alıyorlar, keŐke daha fazla tutsa da daha fazla alınabilse.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Hepsi ilahiyat fakóltesi mezunu din görevlilerinin.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Atama varsa belli kurallar var.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Hatta, yurt dışındaki muhataplarımıza özellikle bunu söylüyoruz. Üniversite eğitiminden geçen din görevlileri bunlar hatta öyle bir sistem ki yabancı dili yeterliyse Erasmus'la öğrenci deđiŐimine de tabii tutulabilir yani o ölkedeki üniversite eğitimi ne ise orada görevli din görevlisinin aldığı üniversite eğitimi de aslında ona denk. Bu, maalesef çok bilinmiyor sanki böyle bir mahalle mektebi gibi bir Şeyden mezun gibi görölüyor yurt dışında ama bunu özellikle muhatapların dikkatine getiriyoruz, din görevlilerinin hepsi ilahiyat fakóltesi mezunu.

Sosyal güvenlik alanında sağlanan hizmetler... Bu alanda pek çok ülkeyle sosyal güvenlik anlaşmalarımız var, 30 ülkeyle 31 anlaşmamız bulunuyor. Sosyal güvenlik haklarının teminat altına alınmasına yönelik olarak.

BAŞKAN – Almanya dâhildi değil mi buna?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Var. İlk hatta Almanya sanıyorum, 1961 tarihli olması lazım. Kimi zaman bunlar yenileniyor dönem içinde. En son Belçika'yla örneğin anlaşmamızı yenileme çalışmaları sürdü, onay aşamasında, Meclis gündeminde, Dış İlişkiler Komisyonundan geçti, Genel Kurula gidecek. Bunlar daha çok hizmet birleştirmesi üzerinde vatandaşların hakkının korunması anlamında faydalı oluyor. İşte, sağlık, Türkiye’de tatilde buldukları sürede aynı koşullardan yararlanmaları açısından. Hatta son dönemde bir de ev hanımlarının Türkiye’de emekli olmasını sağlayan bir kanun var, yanlış hatırlıyorsam 3201 sayılı Kanun, vatandaşlarımız ona çok başvuruyorlar.

BAŞKAN – Çok ciddi oranda. Ben 2 tanesine vesile oldum mesela. Ama, şöyle: Maaşı alıyor, direkt ev hanımı, yaş da çok ilerlemiş, diyor ki: “Kocama yemek ısmarlayacağım.” 670 lira mı, 700 lira mı o zaman; iki yıl önceydi, çok hoşuma gitmişti. Bir özgüven, hani şimdi, Türkiye’de tedavi olabilecek, sosyal güvenlik, sağlık hizmetlerinden faydalanabilecek. Yani bu, Türkiye Cumhuriyeti’nin onlara kazanımları açısından çok değerli bir söz. Aslında maliyeti yüksek anladığım kadarıyla, devlete.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Çok yüksek, evet ama onlara da getirisi çok yüksek. O sağladığı -dediğiniz gibi- özgüven, kendi maaşının olması...

BAŞKAN – Ben bir şey sorabilir miyim burada?

Almanya’dan emekli olmuş eş vefat ediyor, bire bir çalışan; ev hanımı olan eşine sigortası kalıyor, Türkiye’ye yerleşmiş. Şimdi, bu görevi alınca biz tabii -basında da çıktı- böyle spesifik sorular da gelmeye başladı. Dikkatimi çekmişti bu başlık, yine SGK’yı ilgilendiriyor, diyor ki: “Ben vefat ettiğimde -engelli bir kızıyla yaşıyor- maaşımın direkt kesileceği söylendi.” Almanya’dan geliyor eş kaynaklı maaşı, eşi vefat etmiş. “Engelli çocuğuma kalır mı bu bedel, yoksa ben Türkiye’de onun engelli maaşı alabilmesi için başka başvurularda mı bulunmalıyım?” Yani, o paranın kesilip kesilmeyeceğini...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Kesilmez o.

BAŞKAN – Kızına da kalır mı?

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Dul kızına da kalıyor.

BAŞKAN – Dul değil, engelli.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Evlenmeyen çocuklara doğal olarak kalıyor zaten.

BAŞKAN –Türkiye’de kalıyor ama Almanya’dan para yani Almanya’dan emekli, Türkiye’den hiçbir geliri yok.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Ama onun belli koşulları var efendim.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Bizim, sistemle anlaşmamız var, aynen devam ediyor maaşlar.

BAŞKAN – Yani, Alman Hükümetinde bu başlığın olması lazım. Biz de tamam, artık kızlarına kadar, hatta çift maaş sistemi inşallah...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Engelli olduğu için, engelliye de maaş almaya devam eder.

BAŞKAN – Nasıl Almanya’da...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Alman Hükümetinde de bu devam ediyor ama bunun belli koşullar var efendim. Eğer Türkiye’de yaşıyorsa, hangi başlık altında ne olarak ödendiğine bağlı olarak devam da edebilir, maalesef kesedebilirler çünkü bir “bakım parası” diye bir şey var Almanya’da ve o sürekli olarak Türkiye’de yaşıyorsa onu bazen kesebiliyor Alman makamları. Onun durumuna tek tek bakmak ve ilgilenmek lazım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teknik bir konu aslında.

Burada mı yaşıyor Tülay Hanım?

BAŞKAN – Evet, burada yaşıyor, Ankara’da.

Ben o metne bir bakarım...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Yasal anlamda emeklilik hakları kesilemez yani çifte emeklilik...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kazanılmış bir hak olduğu için o...

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Ancak, Alman Hükümeti son dönemlerde ya da Avrupa Hükümetleri çifte sosyal yardımları kesiyor çokça; hem Türkiye’den sosyal yardım alıp hem Almanya’dan...

BAŞKAN – Ama bu sosyal yardım değil yani vefat etmiş babasının emekli parası.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Ama kanunen hak edilmiş bir şeyi kesemezler.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Emekli parası devam edecektir.

BAŞKAN – Yani, engelli maaşını Türkiye’den alıyor.

SALİH ÇETİNKAYA (Kırşehir) – Ben örnekleri biliyorum, alıyor. Onun çocuğu bile aldı.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Kazanılmış hak olduğu için Tülay Hanım, onun kesintisi pek mümkün olmaz ki burada bir istisnai bir durum var, bakıma muhtaç bir çocuk var. Hani, “Engelli bir çocuğu var.” dediniz değil mi hanımın?

BAŞKAN – Evet, evet, tek çocuğu, onunla yaşıyor.

Öyle söyledi de o yüzden: “Ben para yatırıyım, emekli olsun, hani ben ölüsem...” Onun da yaşı epey ilerlemiş, 78 mi, 76 yaşında mı ve hastalıklı bir kadıncağız. “Buradan yatırıyım.” Ben de “Gerek yok.” dedim yani zaten zor kanaat geçiyor. Bunun kalıyor olması lazım hukuken diye düşündüm. Onu da Almanya’da nereye sorabilirim, devam edip etmeyeceğini, bir merci olmalı?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Danışma müşavirlikleri bunu doğrudan takip eder efendim, biz de takip ederiz. Emekli maaşı devam eder ama özellikle engelliler için çok özel haklar var, bu konuda bilgilendirilmesi lazım. Ama onu yaşanan ülkeye göre bazen kesebiliyor ülkeler, hani Almanya’da yaşasa belki çok daha fazla hakka sahip olabileceksen, bulunulan ülkeye göre onu kesebilir. Ona özel olarak, durumuna göre bakmak ve o şekilde yönlendirmek lazım.

BAŞKAN – İkametgâhı burası çünkü artık, Almanya bağlantısı, kesin dönüş yapan grup.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama fark etmiyor, bir emeklilik hakkı var neticede yani onu kullanması için...

BAŞKAN – Evet, devam edelim.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı da bu çerçevede iş birliği anlaşmaları imzalıyor, henüz sadece 4 ülkeyle ve sadece bilgi ve tecrübe paylaşımı aşamasında ama

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kadınlara yönelik çalışmaları var. Hâlihazırda Fransa, Hollanda, Belçika için yapıldı bu çalışmalar, hatta bir kitapçık hazırlandı kadınlara yönelik, çok da faydalı oldu. Bunu daha da yaygınlaştıracaklar. Kadınlarımız çok yararlandı o çalışmalardan. Bunun ötesinde, bilinçlendirme...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – O çalışmada şöyle bir şey var: Durum tespiti var, sorunlar ve çözüm önerileriyle ilgili tespitler yok açıkçası, bize de getirdiler onu. Biz ona yönelik bir çalışma istedik onlardan yani varsa sorunlar, çözüm önerileri ve engel olunan hususlarla ilgili. Sizin Bakanlığınızın böyle bir çalışması var mı? Yani, yasal mevzuat değişikliği gerektiren, tespit ettiğiniz durumlar ya da ikili anlaşmayla çözülmesini önereceğiniz durumlar var mı?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Sorun başlıkları altında çalışmalarımız var ama özellikle sürekli yaptığımız bilgilendirme hizmetleri var ama onun ötesinde, Aile Bakanlığı gibi mesela bir yayın şeklinde bir şeyimiz yok.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Şöyle: Bilgilendirme ve yönlendirmenin ötesinde, bu Komisyonun çalışması yasama organında belki uluslararası anlaşmalara bir alt zemin hazırlamak veya belki bir yasal zemin anlamında bir düzenleme yapmak biraz da yani onları görüp bununla elde ettiğimiz verilerden çözüme yönelik, somuta doğru bir adım atabilmek. O noktada, sizin yardımcı olabileceğiniz şeyler varsa diye ben sormuştum.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Tespit konusunda var. Uygulama birimi olarak diğer bakanlıklarımız sorumlu olduğu için onlara katkı sağlama anlamında var bizim çalışmalarımız.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz, devam edelim o hâlde.

Aile ve Sosyal Politikalar... Bu, bir müşavirlik Düsseldorf'ta açıldı biliyorsunuz.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet, ilk ataşelik Düsseldorf'ta açıldı. Almanya'da 6 ataşelik açacaklar, kadrosu alındı. Daha sonra da Avrupa'da biraz daha geniş bir alanda bu çalışmalar yürütülecek. Özellikle, kadınlara yönelik çalışmalar ve velayeti alınan çocuklarla ilgili, hâlihazırda Düsseldorf'taki ataşeliğin çalışmaları devam ediyor ama çok yeni henüz, aşağı yukarı bir yıl kadar oldu ataşemiz göreve başlayalı. Dolayısıyla, yaygınlaştığında etkisi daha çok hissedilecek bir çalışma sağlayacak.

BAŞKAN – Bütün bu saydıklarımız, takip gerektiren, ailevi, velayet, hukuki, her birini takip eden bir yapı hâline gelir eğer bu gerçekten başarılı giderse; üzerimizden de ciddi bir sorumluluk gider çünkü dışişleri demek yani çok kapsamlı, o genel bir çatı gibi bu spesifik konu başlıklarıyla gider inşallah. Geç kalınsa bile bundan sonraki süreç daha iyi olacak inşallah.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Başlaması önemli, evet.

Sürekli olarak yapmakta olduğumuz bilinçlendirme, farkındalık artırma faaliyetlerimiz var. Vatandaşlarımıza, buldukları ülkelerde sahip oldukları haklar, eğitimin önemi, karşılaştıkları ayrımcı uygulamalara karşı başvurabilecekleri tedbirler konularında sürekli, STK'larla iş birliği içinde bilgilendirme etkinlikleri düzenleniyor. Bu çerçevede, kadınlara yönelik olarak, özellikle ağırlık verilmesi gereken eğitim ve meslek eğitimi konularında bilgi eksikliğinin giderilmesi için, kadınlara okul sistemi ve kendileri açısından da dil eğitim imkânları konusunda düzenli bilgilendirme yapılması, meslek eğitimi imkânları konusunda aydınlatılmaları, okulda ve meslek eğitimi sisteminde karşılaşılan sorunlara çözüm bulunması için veli birlikleri oluşturulması ve güçlendirilmesi çok önemli. Veli birlikleri, belki, Türkiye'de bizim alışkın olduğumuz veli birliklerinden farklı olarak yani farklı bir

sorumluluğa da sahipler. Biz devlet olarak ne istesek, mesela Türkçe dersinin konulmasını da istesek bu “İç işime karışma.” şeklinde bir cevapla da karşılaşılabilir zaman zaman ama veli birliği kendi imza toplayıp çocuklar için Türkçe dersi konulmasını arzu ederse eğer, o okul onu kendi sorumluluğu olarak görüyor ve bunu yerine getiriyor, yerine getirmek de zorunda ayrıca. Dolayısıyla, STK’ların genel bilinçlendirilmesi için de veli derneklerinin, birliklerinin çok büyük önemi var. Bunun için, eğitim ataşeliklerinin çok önemi var. Eğitim ataşelikleri pek çok birimizde hâlihazırda boş ama onların doldurulup bire bir, ailelere belki de tek tek giderek bu çalışmanın yapılması gerekiyor, kadınların ve kadınlar vasıtasıyla okul sisteminde toplumun bilinçlendirilmesi için.

Kadınların, dil bilgisi yetersizliğinden ötürü sosyal hayata katılamama, toplumun dışında kalmalarının etkilerinden arındırılmaları için belki, onlara yönelik kültürel ve sosyal faaliyetlerin güçlendirilmesi gerekiyor. Kültür Bakanlığıyla, TRT’yle iş birliği içinde, bu konuda da vatandaşla esas teması yürüten temsilciliklerimize bir bütçe ayrılması gerekiyor. Yurt dışında tanıtım konusundaki bütçemiz, genel anlamda, Türkiye’nin yabancılara tanıtımı için kullanılıyor. Oysa ki bu, Türkiye’nin ne olduğunu tanıtmak değil ama kültürün yaşatılması ve topluma erişim anlamında kullanılacak bir bütçe olarak aslında çok gerekli. Şu sıra Yurtdışı Türkler vasıtasıyla kullanılabilen bir bütçe var fakat o da çok sınırlı. Dolayısıyla, ihtiyaçları hâlihazırda karşılamaktan uzak ama en azından o var. Başlangıç olarak, iş birliği hâlinde kullanılıyor.

İthal gelin statüsünde dediğimiz, dil problemi olan ve özellikle ekonomik bağımlılık sorunu olan kadınlarımıza yönelik olarak, buldukları ülkenin sosyal sisteminin sunduğu imkânların tanıtılması çok önemli. Örneğin, Almanya için şöyle bir şey var: Çocuk başına üç yıl emeklilik primi yatırıyor Almanya ama bu otomatik bir sistem değil, bir başvuru gerektiriyor. Oysa ki vatandaşların çoğu bundan haberdar değil. Dolayısıyla, bu bilinçlendirme, bilgilendirme faaliyetlerinin düzenli devamı çok büyük önem taşıyor.

BAŞKAN – Çocuk için nasıl bir şey dediniz?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Üç yıl emeklilik primi yatırılıyor, özellikle anneler için ama dediğim gibi, bu otomatik bir sistem değil, bunun belli koşulları var, talep edilmesi gerekiyor ama neticede böyle bir imkân var.

BAŞKAN – Çalışan kadınlar için mi sadece?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Belli bir gelir düzeyi altında... Yani, kadının bire bir çalışması ya da çalışmamasından başka, aileye giren gelirle de alakalı olarak, belli koşullar içinde böyle bir olanak var.

Kadınların girişimciliğe teşvik edilmesi, meslek edinme kursları düzenlenmesi önemli. Bunun için de çalışma ataşelikleri ve müşavirliklerin mutlaka ve mutlaka uzman kadrolarla güçlendirilmesi önemli. Bizim, Türk kadınlarına yönelik, mesela yaşlı bakımı, Batı Avrupa’da en çok ihtiyaç duyulan konu ve bizim Türk kadınlarının aslında neredeyse eğitime bile gerek duymadan yapabilecekleri bir iş ama bu konularda neler yapabileceklerini bilmeleri lazım. Dolayısıyla, bir bilgilendirme gerekliliği var.

Dernekleştirmenin özendirilmesi altında, özellikle kadın dernekleri sayısının artırılması, desteklenmesi, bu derneklerin kadınlara ve kadınların sosyal hayattaki rolünü öne çıkaracak faaliyetlere yönlendirilmesi önemli. Rol modeli olmuş kadınların bu STK’larla iş birliği yapmasının teşviki çok önem taşıyor.

Velayetleri alınan çocuklarla ilgili olarak ve bu konuda kadınların mağduriyetinin önlenmesi açısından, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından oluşturulan aile ataşeliklerinin sivil toplumda bir kapasite yaratması önemli. Durumun, Türk makamları ve yerel makamlarla eş güdüm hâlinde

izlenmesi ve hedef, ailelere danışmanlık hizmeti verebilecek ve gönüllü aile yetiştirilmesine imkân tanıyacak idari kapasitesi yüksek bir Türk sivil toplum yapısının oluşturulması olmalı bu konuda diye düşünüyoruz.

Nihai olarak hedef, genel olarak toplumumuzun ama özel olarak da kadınlarımızın kendi sorunlarının hem tespiti hem de çözümünde etkin rol oynayabilecekleri, yardıma muhtaç kalmadan sivil toplum eliyle kendi kendine yetebilen bir yapı oluşturulması bizim için ve bunun için de aslında, tekrar başa dönerek bir kez daha söylemek gerekirse, öncelikli ve önemli adım eğitim konusunda atılmalı. Kadının eğitim seviyesinin yükseltilmesi onun iş hayatında, sosyal hayatta yerini de sağlamlaştırıyor, görünür kılıyor, hatta karşılaştığı pek çok, kadına ilişkin sorunun da önlenmesinde belki önemli bir rol oynayabiliyor, aile içi şiddetin önlenmesi ya da ondan zarar görmemesi açısından.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ulusal ya da yerel anlamda biraz sıkıntılı olduğumuz konularda planlı bir çalışma gündeme gelecek, konuşulacak. Sıkıntılı bir durum, eğitim, kadınların eğitimi. Genel anlamda eğitim sorununda biz çok fazla mesafe kat edemedik. Bu anlamda, tabii, alt Komisyon olarak bizim önceliğimiz yurt dışı, evvela hedefimiz oradaki sorunları gündeme getirmek. Ben çok teşekkür ediyorum, çok güzel bir sunumdu gerçekten, içerikli ve güncel veriler vardı. Bizim için olaya biraz daha farklı bakmamız açısından sanırım Başkanım, çok faydalandım ben kendi adıma, Komisyon arkadaşlarımız adına da. Öncelik vermemiz gerekiyor. Biz de bu çalışma sonucunda yazacağımız raporda... Çünkü, bizim hedefimiz bu Komisyonun çalışıp oradaki vatandaşlarımızın sorunlarını çözmek anlamında yasal ne yapılabilecekse ya da ülkeler arasında görüşmeler neticesinde dokunabilmek, sorunları çözebilmek noktasında bir fayda sağlamak. Çünkü büyük emek sarf ediliyor, hepimiz burada zaman veriyoruz, sizler de güzelce bize anlatıyorsunuz durumu, tespit ediyoruz ama eğitim -ben de bir eğitmenim, bir akademisyenim- hepimizin, bizim, yerel olarak da ülke olarak da en öncelik vereceğimiz konudur diye düşünüyorum ki burada da zaten yine eğitim sorunu karşımıza çıktı. Yani, temelde bu sorunu çözmek durumundayız biz ya da bu noktada katkı sağlamalıyız diyeyim. Çok teşekkür ediyorum, çok güzel bir sunumdu.

BAŞKAN – Başka sorusu olan? Nuri Hocam?

NURİ OKUTAN (Isparta) – Teşekkür ederim. Ben işim dolayısıyla biraz kaçırdım.

Bu sunumlardan bir tane bırakılacak mı bize?

BAŞKAN – Nesihe Hanım atacak hepimize.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Tamam, hayhay.

Bence güzel bir sunum ama şeyi merak ediyorum, bizim büyükelçiliklerimizin ya da konsolosluklarımızın oradaki hemşehri dernekleriyle ya da bilhassa cami dernekleri ve imam hatiplerle ne kadar bir diyalogu var, bir iş birliği içindeler mi, bir bilgi akışı var mı bunu merak ediyorum.

BAŞKAN – İletişim yoğunluğu, zaman dilimi.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Yoğunluğunu şöyle açıklayabilirim: Neredeyse ortak çalışıyorlar diyebiliriz bütün derneklerimizle. Diyanetin müthiş bir yapılanması var Almanya’da DİTİB, Avusturya’da ATİB, farklı isimler altında. Pek çok cami derneği zaten o çatı örgütü altında çalışıyor ama onun da ötesinde bütün hemşehri dernekleri, diğer dinî dernekler, cami dernekleri, hepsiyle bire bir birlikte çalışıyorlar. Zaten vatandaşa erişimin yolu esas olarak derneklerden geçiyor.

NURİ OKUTAN (Isparta) – O vakit daha iyi bir... Diyelim ki, yukarıdan, büyükelçiliklerimiz ya da konsolosluklarımız konuyu daha iyi tespit edebilirler ve istedikleri gibi de oradaki bizim toplumumuzu yönetebilirler diye düşünüyorum bu dernekler vasıtasıyla. Belki tek sorun ulaşma meselesi olabilir, o da böyle dernek vasıtasıyla çözülebilir yani.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Derneklerin de kapasitesinin artırılması, güçlendirilmesi, çalışmalarının...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Ama dağınık bir yapı sanıyorum derneklerle ilgili.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Dağınık yapı... Yani, sayıca çoklar ama yine de hepsine ulaőılmaya eriőilmeye çalışılıyor, onların da zaten temsilciliklerimizle temasları çok yoğun. Fakat, bu bile, yapılan toplantılara katılım bile özellikle kadınlar açısından en azından bir evden çıkmayı gerektiriyor. Dolayısıyla, bireysel çalışmaların da çok önemi var, orada din görevlilerinin çok önemi var. Kadınlar hiç ulaşamayacak yerlere ulaşabiliyorlar, özellikle kadın din görevlileri.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Ben de tam onun için söyledim. Yani, onlarla diyalog sıkı olursa çok rahatlıkla oradaki örgütlenme sağlanabilir. Dıőıőleri Bakanlığımızın da, büyükelçiliklerimizin o konudaki politikaları çok rahatlıkla orada yürütülebilir diye düşünüyorum. Mesela, bu şey bizi de çok üzüyor, beni de şahsen çok üzüyor, basına yansıyan, özellikle ailelerinden koparılan çocuklar.

BAŞKAN – Şu an en acili o.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Onun en önemli şeylerinden bir tanesi bizim oradaki Türk vatandaşlarının, çifte vatandaşlar da olabilir, onların organize edilmesi icap ediyor, başvuruda bulunması icap ediyor. Bu çok rahatlıkla Diyanete bağlı dernekler vasıtasıyla çözülebilir. Yani, ev ziyaretleri yapmak da mümkün. O başvuruların...

BAŞKAN – Uygun aileler bulunabilir mesela. 5 milyon nüfustan bahsediyoruz, 5 milyonda 5 bin çocuk.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Başvurular yapıldıkça yani, bence burada hemen hemen sorun olmaz. Oradaki şey bir organizasyon meselesi gibi geliyor bana, o bakımdan bu soruyu da sormuştum.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Her aşamada bunu yapmaya çalışıyoruz. Hatta, din görevlilerimizin yurt dışı tayini çıkmadan önce çeşitli aşamalarda bilgilendirme toplantıları burada da yapılıyor. Çok önem verdiğimiz başlıklardan biri bu. Ne olur aileleri koruyucu aile olma konusunda teşvik edin, yönlendirin şeklinde. Her aşamada temsilciliklerimiz de yapıyor biz de yapıyoruz. Diyanetle de zaten bu konudaki görüşlerimiz hep ortak, onlar da yönlendiriyorlar. Umarım ileri de daha iyi sonuçlar da alacağız.

BAŞKAN – Aslında, Türkiye’den farklı Şunu fark etmiőtim ben, mesela, bizdeki dinî derneklerden, cami derneklerinden Şöyle bir farklılığı var: Oradaki mevzuatta kadınlarla ilgili bir birim de var. Geçen hafta Diyanetle ilgili sunumda ona dikkat ettim ben. Oradaki mevzuata uymak zorunda oldukları için o kadın birimi yani ilgili dinî derneğin kadın birimi de etkinlikler yapıyor, belli sayıda oluyor, kendi kongrelerini yapıyor gibi vesaire. Böylece...

NURİ OKUTAN (Isparta) – Camiler bir kültür merkezi gibi.

BAŞKAN – Evet, kültür merkezi gibi. Ben, mesela, Hollanda’ya gittiğimde Amsterdam ve üç farklı yerinde bir Őenlik organizasyondur yani Posoflular Derneği bünyesinde ama tamamen, işte Şu cami diyor, Őurası diyor. Peki “Birini ziyaret edelim”. dedik, gittik, altında golf salonu bile var. Gençler için golf salonu, kadınlar için konferans verdiğimiz bir seminer alanı, camisi... Mesela, dışarıdan cami görünümü, üst kata çıktık, ibadet alanı da üst katta geniş bir yerde, kadını, erkekli ayrı, o şekilde organize edilmiş. Bu aslında yine, kültürünü, yine değerlerini belki farklı bir konseptte yaşama kültürü oluşmuş.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Cami dernekleri gerçekten kültür merkezi gibi hizmet veriyor. Hatta, özellikle şeyi destekliyoruz, gençlere yönelik olarak cami derneklerinin spor kulüpleri var çünkü gençleri başka türlü elde etmek çok güç. Dolayısıyla, cami derneklerinin folklor kulüpleri var, futbol kulüpleri var, dediğiniz gibi golf var, tenis bile var. Hepsinin teşviki ve desteklenmesi çok önemli.

NURİ OKUTAN (Isparta) – İki sorum olacak, bir tanesi: Bizim veliler belli okullara muhtemelen Türk çocuklarını veriyorlar. O okulun genel, diyelim ki yönetiminde Türkler yer alsa çok azınlıkta kalırlar. Sadece Türklerin kurduğu, çocuklarını gönderdikleri okula yönelik dernekler var mı? Diyelim ki A okuluna gönderiyorlar falanca mahalledeki işte Saint Peter’s bilmem ne okuluna gönderiyorlar, o okulda bizim velilerin kurdukları, Türk velilerin kurdukları dernekler var mı?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Tabii, var ve bunların çoğalması, güçlenmesi bizim için çok önemli. Türk veli dernekleri çok sayıda var.

BAŞKAN – Bizim aile birlikleri gibi değil mi?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet.

BAŞKAN – Yani, aile birlikleri kendi içinde organize olacaklar. Mesela, ona destek alınabiliyor mu oradaki okul ve yerel belediyelerden? Diyelim ki aile birliği kurdu ve bu bünyede çalışmalar yapacak.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Belediyelerin o kadar geniş destek imkânları var ki aslında mutlaka bir yol bulunur, o dernek için de bulunur. Bire bir bilmiyorum aile dernekleri için spesifik bir destek var mı ama mutlaka vardır onun da bir yolu diye düşünüyorum çünkü uygun bir şey kurulursa STK’lara müthiş bir destek var özellikle Batı Avrupa’da.

NURİ OKUTAN (Isparta) – İkinci sorum: Büyükelçiliklerin bünyesinde -muhtemelen konsolosluklarda bulunmayabilir ama- örtütlü ödenek gibi bir kaynaklarının olması lazım.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Maalesef.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Hiç mi yok?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Yok.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Hangi kaynaklar konulabilir? Sadece Bakanlık...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Bütçe, bütçemiz.

NURİ OKUTAN (Isparta) – O zaman bütçede şöyle bir şey var mı...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii, bütçemiz de DıŐIŐlerinden sizin müdürlüğünüze ayrılan bir pay galiba. Nasıl oluyor?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Evet, konsolosluk genel müdürlüğü için ayrılan bir bütçe var.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O bütçe kullanılıyor burada.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – O kullanılıyor, evet.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Bir yanlışlık olmalı Hanımefendi. Yani, diyelim ki bir büyükelçi bir toplantı yapacak, onun çay, kahve ve toplantının organizasyonu için...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – “Temsil ve ağırlama gideri” diye bütçede bir kalem var.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Söylemek istediğim Şey oydu.

Bu bütçeden bu derneklere, bu toplantılara ayırdığı miktarı bilir misiniz?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Maalesef, derneklere bir miktar ayırmak mümkün olamıyor. Onun için ben sunumumda özellikle onu da arz etmeye çalıőtım. Mesela, Türk toplumuna yönelik bir toplantı yapılacak, salon kirasına ihtiyacı var derneğin. Bunu verebileceğimiz bir ödeneğimiz yok.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Örtülü ödenek yok.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O zaten çok da mümkün olmaz.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Ya örtülü ödenekten karŐılanacak ya Yurtdışı Türklere bir proje başvuru yapacaklar, işte “Şöyle bir proje kapsamında bir toplantı yapıyoruz.” diyecekler, onlar o Şekilde ancak ödenir ya da buradaki sivil toplum kendi kendine, işte iyi bir iş adamı olacak, gönlünden kopup böyle bir ödemeyi yapacak, bu Şekilde.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Ben sadece bir Şeyi... Bakanlık, bu yurt dışındaki çalışan diğer bakanlıktaki birimleri koordine edebiliyor mu ya da öyle bir çalışması var mı, koordinasyon birimi var mı? Diğer bakanlıklarla hepsi bir arada yapıyor musunuz?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Tabii, tabii.

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Bütün bakanlıklarla?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet. MüŐavirlikler, ataŐelikler...

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Her Şeyden sorumlu ama kaynağı yok.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Siz derneklerin güçlendirilmesi dediniz, özellikle cami derneklerinin güçlendirilmesi, nereden bu fon, nasıl aktarılacak, nasıl olacak, projeler mi olacak?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Sizlere güveniyoruz. Bir, bilinçlendirme anlamında güçlendirilmesi gerekiyor, bir de...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Benim görüşüm, hani, burada mesela dernekler derken... Derneklerin güçlendirilmesi ve sivil toplumun güçlendirilmesi noktasında ben biraz burayı sakıncalı buluyorum. Burada eğer... Saydığımız sorunlar gerçekten önemli sorunlar. Eğitim sorunu dedik, velayeti alınanlar -ki bugüne kadar iki üç toplantıda temel olarak karşımıza çıkan sorunlar- kadınların istihdamıyla ilgili, eğitimiyle ilgili, diliyle ilgili sorunlar. Bunlar bence oradaki dernekleri, çok da onları güçlendirerek çözeceğimiz sorunlar gibi gözüküyor. Bunlar biraz da bizim belki oradaki dış temsilciliklerimizin daha organize, daha kurumsal yapılarla desteklenmesi, yasal noktasında ise ülkeler arasında dış işleri noktasında bir diploması gerektiren konular da var. İŞte, ana sınıflarında çift dilli eğitimin oluşturulması yönünde. Çünkü, işte, sizin bize çizdiğiniz o tabloyu, bunun diplomasisini yapıp bu çocukların eğitimi noktasında ya da kadın istihdamı noktasında ya da aile birleŐmelerindeki o dil sorunu noktasında bunlar biraz daha üst düzey diplomasıyla çözülecek gibi geliyor çünkü dernekler... Biz orada sosyal yaŐamı güçlendirme, sosyal bağları, işte, ana vatanla iliŐkilerinin güçlendirilmesi, işte, çocukların biraz daha ana vatana olan ilgilerini, bağlarını artırmak anlamında ama bu saydığımız sorunlar biraz daha kapsamlı sorunlar.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - O kanal sürekli zaten işleniyor, o bir taraftan yürüyor. Her düzeyde, karşılıklı muhataplarımızla ilgili makamlar arasındaki istişarelerde o kanal sürekli açık ve yürüyor ama dernekler özellikle oranın koşullarından kaynaklanan hakların kullanılması açısından müthiş bir iş yapıyorlar. Derneklerin o bilinçlendirme, bilgilendirme ve sahip çıkma yeteneğine arzu etsek de her zaman temsilcilikler tarafından yetişilemeyebiliyor, birebir herkese. Dernekler sorunu olanı tespit ediyor, çözebildiğini çözüyor, iletmesi gerekeni iletiyor.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Onlarla iletişim sağlanabilir, evet.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Kuvvetli bir sivil toplum yapısı gerçekten vatandaşın görünürlüğünü, konumunu, toplum içindeki konumunu da yükseltiyor. O ülke makamlarına karşı ses duyurma açısından da çok önemli. Çatı kuruluşlarının aslında o ülke makamlarına başvurması herhangi bir konuda, bazı durumlar oluyor ki devlet olarak...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Lobi yapmaları, daha güçlü, taleplerini dile getirmeleri...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Evet, devlet olarak mesela bizi muhatap almayıp ama oradaki STK'yı muhatap alabiliyorlar.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Mesele, veli görüşmeleri güzel bir çalışma olabilir. Hani, velilerin bir araya gelip...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Çok güzel, evet.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İyi bir baskı yapabilirler.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Veli derneklerinin güçlendirilmesi, zaten eğitimde bir numaralı şey o.

BAŞKAN – Yunus Emre enstitüleri Şu saydığımız eksikleri giderebilecek yapıya ulaşabildi mi?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Yunus Emre'ler aslında çok iyi ilerliyor ama...

BAŞKAN – Yani kültürel ve sosyal altyapıda acaba etkili olabilir mi? Çünkü, amaç oydu, ilk kuruluş felsefesi.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Yunus Emre'ler daha çok yabancılara karşı kültürün tanıtımı anlamında hizmet gördüğü için dil eğitimi konusunda da yabancılara Türkçe öğretim konusunda hizmet veriyor. Dolayısıyla, Türk çocuklarına ana dil eğitimi hâlihazırda hâlâ ya Millî Eğitim Bakanlığımızın gönderdiği, işte Ortak Kültür Komisyonu tarafından atanan öğretmenler ya da yerel öğretmenler tarafından yürütülüyor. Yunus Emre'nin o anlamda hizmeti mutlaka Türk toplumuna yönelik olarak da var ama ana hedef yabancılara Türk kültürünün tanıtılması.

BAŞKAN – O biraz farklı bir konsept. Türkiye'yi tanıtmaya kültürel ve sosyal çünkü...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ - Ama bizim topluma erişim anlamındaki tanıtım Yunus Emre'nin...

BAŞKAN – Aslında o da çok güzel, hızlı ilerliyor. Mesela, Makedonya’ya gittiğim zaman ben “Yunus Emre’nin de programı var, sergiler var, gidelim.” dediler, program kapsamı dışındaydı, atladık, gittik; inanılmaz, ebru sanatından oradaki Mevlâna Hazretleri’ne yönelik birkaç şey, hatla ilgili birkaç başlık vardı. Yani, o salonda ben etkilenmişim ve çok kısa olmuş kuruluşu, altı yedi aylık bir süreç olmasına rağmen.

Peki, ben...

NURİ OKUTAN (Isparta) – Sohbele belki dönecek ama bizim Türkiye’de...

BAŞKAN – Nuri Başkanım açar mıyız?

NURİ OKUTAN (Isparta) - Kültür Bakanlığı -biraz önce hanımefendinin de bahsettiği gibi-daha çok yabancılara sanki Türkiye’yi tanıtıyor. Halbuki öyle değil. İşte, Kültür Bakanlığı sizin bu bahsettiğiniz kendi iç kültürümüzü kendi vatandaşlarımıza orada tanıtmalı.

BAŞKAN – Aslında o da olmalı işte.

NURİ OKUTAN (Isparta) – Yani esasen işi o ama bizim ki biraz daha turizme filan yönelik. Ya, işte, şurada gölümüz var, şurada plajımız var, şurada şöyle...

BAŞKAN – Yani oradaki vatandaşlarımızın da Türkiye’de kültürel turistik yerleri gezebilme, öğrenebilme, oradaki çocuk ve gençlerin de Yunus Emre aracılığıyla Türkiye’ye gezi, Çanakkale, farklı noktalarda programlama...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Yapılıyor, evet.

BAŞKAN – Belki görev tanımı içerisine, karışır mı bilmiyorum... Mevcut Yurtdışı Türkler mi bunu yapıyor?

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet. Daha çok Yurtdışı Türkler yapıyor.

BAŞKAN – Elif Hanım da söz istedi belki bu bağlamda söyleyecek.

Buyurun.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Tam olarak aslında sayın vekilimin değindiği nokta çok önemli bir nokta. Yani Dışişleri Bakanlığımız özellikle diplomasi anlamında üst düzey bir performans sergiliyor zaten. Ama yurt dışında, özellikle mesela Almanya örneğini alacak olursak ülkelerin kendi sosyal çalışmaları da zaten devlet birimleri tarafından yapılmıyor. Yani bu anlamda bizim böyle bir çalışmamızın karşılığı olmayacaktır, o ülkelerde. Mesela 6 tane Almanya’da –daha önce görüşmüştük Başkanım- sosyal yardım vakfı var. Bunların arasında Kızılhaç var, Diakonie var... Bu şekilde toplam 6 sosyal yardımlaşma vakfına devlet çok büyük bir bütçe ayırarak bunlara kaynak sağlıyor ve bu çalışmaları yapmalarına müsaade ediyor. Şimdi, bizim asıl sorunumuz aslında STK’ların birebir güçlendirilmesinin yanı sıra böyle bir sosyal yardımlaşma vakfı statüsüne henüz ulaşan bir derneğimizin olmaması yani asıl ana sorun... Yani ufak tefek çalışmalar var, İslam Konferansı çerçevesinde de ele alınan bir mesele bu ancak henüz istenen mesafe katedilebilmiş değil. Çünkü STK’larımız ne yazık ki son birkaç yılda bunun ne kadar önemli olduğunun farkına vardılar. Mesela, sadece Diakonie’ye yaklaşık 2 milyar euro yıllık bir bütçe ayırıyor devlet. Yani bu çok ciddi bir rakam.

BAŞKAN – Vakıf olsa bundan faydalanabilecek.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet.

Kadın çalışmalarından yaşlı bakımına kadar, eğitim çalışmalarından işte, veli derneklerine kadar bunların hepsini finanse etmek mümkün ve bu kilise vergilerinden karşılanan bir maliyet aslında.

BAŞKAN – Engelle ne? Önündeki mevzuat engeli ne? Yani neden vakıf olamıyor?

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Önündeki mevzuat engeli aslında biraz köklü bir sıkıntı bu. Öncelikle şimdi bu derneklerin 5 tanesi işte, Evangelist, Katolik, bağımsız, solculara ait vesaire diye ayrılmış 5 tane dernek var. Bunlardan sadece bir tanesi yabancılara ait, bu da Yahudi Yardımlaşma Konseyi. Şu ana kadar bizim sıkıntımız Müslümanların ya da işte, Türklerin bir çatı altında toplanamaması olmuş. Bu yüzden ciddi bir sıkıntı.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Ama o, o kadar... O biraz İslam'ın resmî olarak tanınıp tanınmamasıyla alakalı. Onun çok ciddi bir şeyi var.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Dezavantajı var.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Herhangi bir dernek çıkıp da Alman Devleti'ne karşı "Müslümanların muhatap alınması gerektiği yerde benimle ilişki kurabilirsin." yetkisine sahip değil.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Ciddi bir dezavantaj o, evet.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Dolayısıyla, çok basit bir şey değil.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Bunun yanı sıra...

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Hristiyanlığın, Müslümanlığın o ülke yapısı içindeki yeriyse alakalı.

BAŞKAN – Dinî argümanla yola çıkamıyor.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – O sadece bir boyutu.

BAŞKAN – O hâlde vakıfla ve...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – O sadece bir boyutu olmakla birlikte yani eğer dinî bir yapı altında yapamıyorsanız bunu, bir STK aracılığıyla da yapmak mümkün ancak bu güçte bir STK'mız da henüz yok. İslam Konseyi'nde yaklaşık son 3 toplantıda bu konu görüşülüyor. Bütün Müslüman derneklerin temsilcileri katılım gösteriyorlar ve en son şöyle bir karar çıktı. "Biz size bir koordinasyon merkezi kuracağız, hepiniz bir araya gelerek bir STK var ederek, böyle bir yapıyı hayata geçireceksiniz." dendi Alman Devleti tarafından. Şu anda bu koordinasyon merkezinin açılma çalışmalarını yapıyor STK'lar, bize verilen bilgilere göre.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O tam Müslüman...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – En azından Avrupa Türk toplumundan tutun, Alevi konfederasyonuna kadar bir çok katılımcı STK var.

BAŞKAN – Alman nüfusu içerisinde Türklerin oranı ne kadar?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Yüzde 4 kadar.

BAŞKAN – Çok değil.

Peki, Müslüman oranı ne kadar? Yani Türk yüzde 4 ama mesela Müslüman...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – En büyük Müslüman toplum Almanya’da Türkler. Dolayısıyla, aslında çok ciddi bir sayı.

BAŞKAN – Çok ciddi bir rakam 3 milyona yakın.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet.

Fakat bu özellikle Alman İslam Konseyi... Çok çetrefil, şimdi, birkaç saat daha alabilir, o çok ciddi bir konu, oraya öyle sadece STK’ları destekleyecekler filan değil...

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Yok öyle değil, zaten sorunlu bir yapı olduğu...

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Çünkü o Alman devletinin esasen güvenlik optiğinden bakarak kurmaya çalıştığı bir yapılanma.

BAŞKAN – Onlar arzu ediyor ve kuruyor.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Dolayısıyla çok basit bir şey değil.

BAŞKAN - Belki otokontrol sağlama, farklı nedenler vardır, arka planda.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Evet, evet.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Yani şöyle: Sorunlu bir yapı olduğu doğru, hatta son yıllara kadar çalışmaları güvenlik ekseninde devam ediyordu, sonra bir kırılma noktası oldu bu şikâyet konusundan dolayı.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Çünkü muhatap bulamamaya başladılar.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI UZMANI ELİF EMİNE GÖNÜLLÜ – Evet, daha soft bir konu olan sosyal yardım vakıflarına evrildi.

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI YURTDIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLAR VE EMLAK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI AYDA ÜNLÜ – Ama, hâlâ Alman İçiŐleri Bakanlığına bağlı, Alman İçiŐleri Bakanlığı Almanya’da güvenlikten sorumlu. Hâlâ, BaŐbakanlık bünyesindeki Aydan Özoğuz’un Bakanlığını yaptığı Uyum Bakanlığına bağlı değil. Dolayısıyla, her ne kadar uygulamada evet, biraz bir şey yumuŐama olmakla birlikte arzu ettiğimiz kulvara henüz gelmediler.

BAŞKAN - Daire Başkanımız, söyleyecekleri var mı ilave?

DIŐIŐLERİ BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI SEMRA DEMİNER – Teşekkür ediyorum.

Genel Müdür Yardımcımız Ayda Hanım genel çerçeveyi çizdi.

BAŞKAN – Evet.

İlave söyleyeceğiniz her hangi bir şey.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI SEMRA DEMİRER – Yalnızca şunu ekleyebilirim: Az önce Türk vatandaşlarının da yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza yönelik Türkiye'nin tanıtılması konusunda da bazı çalışmalar yapılması gerektiği söylendi Kültür ve Turizm Bakanlığınca. Hâlihazırda zaten Bakanlığımız, Gençlik ve Spor Bakanlığıyla birlikte, iş birliği içerisinde böyle bir çalışmayı başlattı, geçen yıl başlattı. Yurt dışında yaşayan gençlerimize, orada doğan gençlerimize Türkiye'nin tanıtılması amacıyla gençlik kampları organizasyonu yapıldı. Bu bağlamda çeşitli kriterleri karşılayan gençlerimize -buraya gelerek- Gençlik Bakanlığının kamplarında hem Türkiye anlatılıyor, tarihi, kültürü tanıtılıyor bu şekilde. Hani, ülkemizin tarihini ve kültürünü daha iyi öğrenmeleri sağlanıyor. Öyle bir çalışma var.

BAŞKAN – Aslında şöyle genel çerçevede bakıldığında daha böyle bütüncül anlamda, demek ki son iki üç yılda, tüm farklı bakanlıklar, Dışişleri Bakanlığı zaten doğal olarak bir üst çatı gibi ama Aile Bakanlığının bir yıl içerisinde Düsseldorf Ataşeliği, Gençlik ve Spor Bakanlığının ifade ettiğiniz çalışmaları, Diyanetin yerinden doğrudan hizmet alabilme girişimleri, bunların her biri son iki yılın, üç yılın başlangıcı. Demek ki farkındalık oluşmuş. Biraz daha farklı çalışmalar yapılacaktır. Koordinasyonla birlikte çok daha iyi adımlar atılabilecek. İnşallah, biz de buna vesile olacak bir öngörüyle devam edeceğiz.

Çok teşekkür ediyoruz. Ayaklarınıza sağlık, yüreğinize sağlık.

Saygıdeğer vekillerime de ben çok teşekkür ediyorum.

Uzman arkadaşlara sunumu da bir atabilirsek biz yapacağız.

Teşekkürler.

Kapanma Saati:14.40

